

Bulongwa sjukhus i Tanzania

Bulongwa sjukhus har 90 platser. Där finns en manlig och en kvinnlig avdelning, BB-avdelning och ett Rehabiliteringscentra.

Upptagningsområdet är Makete samt Rudewa, Njombe och Mbeya. I dag består rehabiliteringen av fyra arbetsenheter.

Kirurgi

Dr. Saltzer kommer regelbundet för att operera. Jag såg några barn, som fått klumpfötter korrigerade och nu gick omkring med ortoser, skenor, på fötterna. Utanpå hade de snowboots, som var de enda skor skenorna gick in i. Dessa var väl en gåva norrifrån. Det fungerade bra, men oj så varmt det såg ut. Oberoende personer berättade att det skett underverk. På kliniken trodde man att man inom något år inte skulle ha några svåra fall av klumpfot längre. Man fångade nu upp barnen redan som nyfödda och gipsade fötterna i rätt läge och behandlade dem tidigt med skenor. Människor kände till detta och vi såg också ett nyfött barn som fått gips. Det är ju den rätta behandlingsmetoden. Om inget görs när barnen är nyfödda blir fötterna vridna och personen kommer att gå på utsidan.

En tapper sömmerska

Vi såg en kvinna i en liten bykyrka vid en gudstjänst. Hon hade mycket förvridna fötter, men vandrade trots detta upp för den mycket branta stigen till kyrkan med sin lilla pojke vid handen. Det var en mycket tjugig kvinna, med en läckert designad klänning, sydd av ett vanligt tanzanianskt tyg. Hennes lille pojke hade kortbyxor, skjorta och dessutom en keps i samma tyg. De satt framför oss i kyrkan. När vi skulle gå frågade vi den kvinnliga predikanten om kvinnan haft kontakt med sjukhuset. Det visade sig att hon fått tid för operation. Hoppas att hon nu är så bra att hon kan ha åtminstone ett par gymnastiskor på sina fötter och slipper gå barfota därför att inga skor passar. Den här kvinnan stannade på vägen och visade oss sitt hus långt ner i dalen. Jag har svårt att förstå att hon orkade gå upp och ner för den branta stigen på sina fötter. De fina kläderna hade hon sytt själv efter att ha fått lära sig i kyrkans sygrupper.

Proffsig ortoped

Jag träffade en ortopedtekniker, som nyligen kommit dit, Walter A. Tuni. Han hade fått sin utbildning på KCMC i Moshi. Han visade mig de patienter de för tillfället hade på sjukhuset och jag fick ett mycket gott intryck av hans kunskap. Han hade dock oerhört begränsade resurser att röra sig med. När han presenterade patienternas sjukhistoria gjorde han det på ett sätt som för mig framstod som professionellt och kunnigt, bla därigenom att han också presenterade tankar på alternativa diagnoser och varför de uteslutits. Han hade till sitt förfogande en liten skrubbe för material, modeller till protesfötter mm. De använde dock dessa dyra importerade bara som modeller och snidade själva till av inhemskt trä. Man gjorde fina ledade helbensproteser och färgade in dem bruna. De ortoser de tillverkade var helt moderna ur funktionellt hänseende, men i Sverige kan ju barnen välja om de vill ha dem röda, blå eller rent av med djurmönster på. Huvudsaken är ju dock att de fungerar.

Petson behöver en fläkt

På skomakeriet gjorde man mycket fina skor, både finskor i svart, blankt läder och ortopediska, anpassade. Man höll på med ett par gymnastiskor till en person som behövde skoförhöjning. Man tillverkade den tjocka sulan själva av ett tvåkomponentsmaterial. Det

farliga var att lokalen inte var utrustad med någon utsugsfläkt. Detta kan leda till allvarliga skador inte minst för skomakaren, som hela tiden håller till i lokalen och även sysslar med lim. Detta arbetsmiljöproblem påtalades av ortopedteknikern. Han var ju van vid en fläkt i Moshi. Detta behöver åtgärdas genast. Skomakaren, Petson, var själv rörelsehindrad av polio och gick med kryckor. Han var mycket kort, men mycket hantverksskicklig.

På rehabcentrat fanns några kvinnor på en sal. En hade haft polio och var mycket tunn och smal i sina ben. Nu höll hon på att träna gående med hjälp av helbensortoser och ett gåbord. Gåbordet var hopsvetsat av järnrör och med en fix höjd. Det hade små hjul så det hade varit omöjligt att gå utomhus med det. Med de nya skenorna kom hon nu upp ur sängen och kunde självständigt förflytta sig. Vilken lycka.

En yngre kvinna, även hon polioskadad, satt i rullstol med båda benen i gips. Man höll på att räta ut hennes knän så att hon skulle kunna komma upp och gå. Rullstolen var mycket gammal och otymplig och det var punktering på båda däcken, men på sjukhusets cementgolv rullade de.

Jona tränar med sockerpåsar

Förutom barnen, som opererats för klumpfot, knallade en liten pojke, Jona, omkring på sjukhuset. Han bar en grön påse i vardera handen och såg mycket pigg och nyfiken ut. Han hade en CP-skada efter en svår infektion och skulle gåträna. För att träna styrka hade man sagt att sjukhusets sockerförråd fanns i påsarna, så det är en heder att få bära dem. Han gick mycket stappligt, men var på god väg att bli bättre och jag kunde inte annat än be att de skulle placera honom på Montessori-förskolan istället för på en sjukhusavdelning, hur glada tanterna än var. Nu visade det sig att hans pappa var tandläkare på sjukhuset, så jag hoppas att Jona nu leker med de andra barnen på förskolan och får annan stimulans och träning än bara gångträning.

□

Jona tränar

foto: Ann-Kristin Ölund